AVİM Yorum • No: 2018 / 86 • Aralık 2018

GAZETECİLİĞİN ULUSLARARASI İLİŞKİLERDEKİ ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ ÜZERİNE

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

Türkiyenin 2011den beri Suriyeden ve Iraktan gelen mültecilere ayırım yapmaksızın sınırlarını açtığı bilinmektedir. Son zamanlarda Türk basınında bazı yazarların bu konuda kaleme aldıkları bazı yazılarda gerçekler hilafına haberler yaptıkları görülmektedir. Bu haberlerin her ne kadar objektif bir şekilde yazıldığı izlenimi verilmeye çalışılsa da bunların belli amaçlarla kaleme alındığı, hiç olmazsa zihinlerde bir kavram kargaşası yaratılmak istenildiği kolaylıkla görülmektedir.

Bu hususa ilişkin dikkate alınması gereken bazı gerçekler hatırlanmalıdır. Çok bilinen bir unsur, Ermeni haber kaynaklarında da yer aldığı gibi, Türkiyede halen 70.000[1] Ermenistan vatandaşının bulunduğu, çalışmaktığı, huzur ve rahatlık içinde yaşamlarını sürdürdüğüdür. Tatiller için rahatlıkla Ermenistana gidip dönmektedirler. Ayrıca birçoğu, ekonomik bakımdan fevkalade ağır şartlarda yaşadığı bilinen Ermenistandaki ailelerine maddi yardımlarda bulunmaktadırlar. Bunlar, hiç şüphesiz Türk milletinin ülkeye gelen yabancılara geleneksel misafirperverlik ve ilgisinin birer tezahüründen başka bir şey değildir.

Basında Suriyeden kaçarak Türkiyeye sığınan mülteciler arasında Kürt, Türkmen ve Süryanilerin bulunduğu, ancak Ermenilerin Türkiye sınırlarından içeriye girmek konusunda çekinceler yaşadıklarına dair yazılar yer almaktadır. Benzer yazıların genelinde, Ermeni çoğunluğun Lübnana gittiği de söylenmektedir.

Bunu bu şekilde ifade etmek gerçekle bağdaşmamakta, adeta gülünç bir duruma vesile olmaktadır. Çünkü Lübnan ve hatta Beyrutun yoğun Ermeni nüfusu olduğu bilinmektedir. Muhtemelen yoğun Lübnana gidişlerin ardında bir artniyet ya da maksat aramak objektif gazetecilikle bağdaşmamaktadır. Üstelik, konuyu ele alan çok okunan dergiler ve uluslararası yayın organları dahi Suriye ve Iraktan ayrılmak durumunda kalan mülteciler arasında Ermenilerin yoğun bir şekilde Lübnan, Kanada, Türkiye, körfez ülkeleri ve diğer başka ülkelere gittiğini vurgulamaktadır.[2]Bu yazılardan bazılarında Halepte çok sayıda Ermeni bulunduğuna ilişkin ifadeler de yer almaktadır. Bunun doğru olmadığını ifade etmek gerekmektedir. Zira bütün Suriyede 30.000 civarında Ermeni nüfusun kaldığından bahsedilmektedir. Dolayısıyla zaten az sayıdaki Ermeni nüfusun Türkiyeye gelmekten çekinmesinin vurgulanması provokasyondan öteye gitmemektedir.

Kaleme alınan bazı yazılarda ise Ermeni meselesine ilişkin belgelerden ziyade tarihe tanıklık ettiği söylenen kişilerle mülakat yapmış olmak daha tercih edilir bir yöntem gibi sunulmaktadır. Ancak günümüzde, tarihe tanıklık edenlerle konuşmak doğa kanunları gereği artık mümkün olmadığı gibi, yanıltıcı olabildikleri de geçmişte görülmüştür. Tarih sonraki nesillere aktarılsa dahi aktarılan bilgilerin gerçekliğinin doğrulanması için şüphesiz ki bilimsel tarihi kaynakların varlığına ihtiyaç duyulmaktadır. Aksi halde, yapılan araştırmanın kurgu özelliği taşımaktan öteye gitmeyeceği açıktır. Bu durumun en fazla akademisyenler, araştırmacı gazeteciler ve bilime hizmet eden kişiler tarafından benimsenmiş olması gerekir. Hrant Dink, Her Ermeni bir belgedir demiştir. Oysa Dinkin sözleri de kasıtlı bir şekilde eksik anlaşılmaktadır. Ancak belgelerin tümü değerlendirilerek bilimsel bir çalışma sonucunda güvenilir bir noktaya varılabilir. Benzer şekilde günümüzde Irak ve Suriyeden Türkiyeye gelebilecek durumda olan ama gelmekten vazgeçtiği iddia edilen mültecilerle yapılmış mülakatlar da keza bilimsellikten uzak bir nitelik taşımaktadır. Bilimsel kaynaklar ise sözde soykırım söz konusu olduğu zaman esasen göz ardı edilmektedir.

Özellikle Ermeni mültecilerin Türkiyeye gelmekten çekinmesine inandırıcı sebep bulmak mümkün değildir; çünkü bilhassa Ermeni mültecilere yönelik bir kasıt olsa kendilerine yapılan yardımların da durdurulmaya çalışılması gerekir. Halbuki perakende sektörünün bazı firmaları[3]özellikle Suriye ve Iraktan gelen Ermeni mültecilere yardım kampanyası düzenlemişlerdir. Dolayısıyla, Türkiyeye geldiğini anladığımız Ermeni mülteciler için resmi kamu kurumlarının elinde rakamlar bulunmasa, gelen göçmenlere ne kadar yardımda bulunulacağına karar verilmesi de mümkün olmayacaktır.

Günümüzde de geçmişte olduğu gibi doğruların çarpıtılması girişimi aynı süratle devam etmektedir. Ancak benzer konulara artık çeşitli açılardan yaklaşabilmek, farklı görüşlere de saygı duyup, onları araştırmak bilimselliğin vazgeçilmez bir parçası olmuştur. Dolayısıyla yanlış bilginin yaygınlığı kadar yanlışların düzeltilmeye çalışılması girişimleri de artmaya başlamıştır. Bu tip yazılar gerçek ortaya çıkana kadar varlığını sürdürecektir. Ancak insanlık tarihi boyunca itibarını koruyan savlar ve çalışmalar tarihsel, hukuki ve bilimsel kaynaklara dayalı araştırmalar olmuştur. Gerçeğin itibarsızlaştırılmaya çalışılması ise sonuçsuz kalmaya mahkumdur.

[1]Hangi ülkede kaç Ermeni yaşıyor?, ErmeniHaber.am, 16 Mart 2018, https://www.ermenihaber.am/tr/news/2018/03/16/Hangi-ülkede-kaç-Ermeni-yaşıyor/125317

[2]Syrias Armenians are Fleeing to Their Ancesteral Homeland, *The Economist*, 26 Haziran 2017, https://www.economist.com/europe/2017/06/26/syrias-armenians-are-fleeing-to-their-ancestral-homeland

[3]Türkiyedeki Ermeni Mültecilere Migros Kart Yılbaşı Yardımı, http://www.tetajanda.com/event/turkiyedeki-ermeni-multecileri-migros-kart-yilbasi-yardimi/

Yazar Hakkında :

Hazel Çağan-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağan-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "GAZETECİLİĞİN ULUSLARARASI İLİŞKİLERDEKİ ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ ÜZERİNE." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2018 / 86. Aralık 03. Erişim Kasım 10, 2026. https://mail.avim.org.tr/tr/Yorum/GAZETECILIGIN-ULUSLARARASI-ILISKILERDEKI-ARASTIRMA-YONTEMLERI-UZERINE

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır